

g eljáráságától.
ny.
öljárósága a
tak mindkét
kibarázdalá-
22-én déli-
község háza
ajtás hirdet-
rtők ezennel
születés felté-
jegyzői iro-

április 15.
öljáróság.

eslegjobb minő-
s postakosárral
eredeti ládával
eti ládával 300
tvaranos vér-
eredeti ládával,
ával 200, avagy
anos mézédés,
eti ládával 180,
val 300, avagy
rendű, ötkilós
abbal 5, eredeti
ból csodaszép
kosárral 360,
Loucum oso-
lós dobozzal 1
240, Calafat
40, Magyaró-
nként 2-20 kor-
az Agrumen
Szarka utca 7.
főzelékekről és
(210-35 81)

SEK

ÁL

agy

Szerkesztőségi Iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-és szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizet-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI LAP.
Főszerkesztő: Dr. IRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hónap ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —
Hirdetések
a kiadóhivatalban beadatnak el.
Azonlétül az össze s hirdetési
irodáknál.
Merjeleink
vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órákor.

Nagybecskerek, 1911.

XL. évfolyan 89. szám.

Szerda, április 19.

Ünnep után.

— április 19.

Mély zengésű, erős bugásu harangok, ahogy beszélték nekünk a főtámadást, a megújodást, arról a husvétől gondolkoztunk, amelynek nem jött még meg a hajnalodása, amelynek csak csillagos, sejtelmes vigiliáján vagyunk s amelyet még csak szőlítgatunk a bizakodás, a reménység nagy pillanataiban, a szakadatlan munka lélegzetvevő szüneteiben, mondván: ez lesz a magyar husvét.

Azokon a barázdákon, miket a magyar megújodás nagy szántóvetői lepnek el, még nincs ott az ünnep, a nyugalmas, az eredményeken szemlélődő ünnep csöndje. Ott még a munka hevesen tüző napjában fűrödnek az arcok, ott még csikordul a régi gondolatok, meddő ugarok testébe vágódó ekék kereké, lánca, vajudnak az energiák és feszülnek az izmok. Az, amit igazán magyar társadalomnak neveznek, amire büszke szeretettel mutatnánk rá, hogy ime, ez magyar kultúra, a világ csodaszép koncertjében egy diadalmas, méltó hang, még nincs meg, nem született meg, nincs itt. Várni merjük, remélni szabad, de látunk még nem adatott meg.

Hiszen ez most a „robbanó ország”, ahogy egyik messze néző poétánk mondotta, az ekszplóziók, a kirobbanások országa, a teremtő akciók és cselekvő kiindulások porondja. Politika, ipar, kereskedelem, művészet, oktatás, közélet ennek a lázas szülemlésnek a jegyében áll, a munka büszke glóriáját hordozza fején. Ez a nagy kiegyenlítődés, a nehéz, hosszú ekszpiáció annyi mulasztás, annyi terméketlenség, annyi frázis után.

Planétaváltozás történt a magyar égboltozaton s ezzel az új konstellációval eltolódások járnak, új elhelyezkedések, új távlatok. Nehezen és lassan történik mindez, mint ahogy a nagy természeti átalakulások sem máról-holnapra történnek s a nyomukat, a lassu lépésük nyomát alig látni, de azért most kezdünk hinni abban, hogy nemsokára megkonduhatnak a magyar husvét harangjai.

Mi lesz a magyar megújodás? Egy grandiózus, csodálatos perspektívát kellene megnyitni, lélegzetállítón szép földet kellene mutatni gondolatunk röplő aeroplánjáról. Országot, amelyben a nép idehaza tud maradni, a földéhsége nem gyötri halálra, a boldogulni akarása nem kergeti amerikai dollárdélibabok után, amikből amerikai ércyehennák tüzebe zuhan összeégett testtel.

Hanem a földéhségének falatot adnak a szájába: egy darab hazát, amelyen a munkája után megélhet. Egy darab hazát, amelyen arra tanítják, hogyan szerezhethetőbbet a földtől, hogyan kell egészségesen, okosan megélni, hogyan élhet egy kis emberi hedonizmussal szép, kedves, tiszta házaiban.

Országot, amelyben az iparosnak nem töri szárnyát a képzetlenség, a nyomorúság, nem fojtja el népességeit az alkoholimádás. Országot, amelyben gyárak gépei zakatolnak s nem munkásjajoknak a kisérő kórusa ez a zakatolás, hanem egy motívum az élet, a fejlődés hatalmas szimfóniájában. Országot, amelyben művészi törekvések nem hálnak keresztthalált, ahonnan értékes koponyák nem menekülnek, ahol levegőhöz jut a legteliveőbb, a legteljesebb tüdejű tudományos élet is.

Országot, a melynek közéleté, társadalma nem a kicsinyeskedés, a léhaság, a duhajkodás miazmáitól dögletes, hanem életet adó, életet termelő, nemes, szép, csupa igazi energia és azoknak igazi kifejtése. Országot, a melyben szabad gondolatok szárnyalnak s nincs becsülete, csak a munkásnak, az akciónak, a világversenybe való beállításnak a ciradás parlament termeiben épp úgy, mint mindenütt. Városokat, energiagyűjtőket és energia-sugárzókat.

Ez a magyar utópia fogta igába, munka igájába a magyar husvét, a magyar megújodás tapsolatban apostolait. Látjuk a munkát, részt veszünk benne, látjuk a távlati végén a kék ködből kirajzolódó jövőt s bizakodunk a teljes, a diadalmas magyar ünnepben és távolról halljuk a husvét harangokat.

Pap Géza Unneplése.

A tordaiak köszönete. — Küldöttség Pap Gézánál.

— Saját tudósítónktól. —

— április 19.

Torda község lakossága tegnap délelőtt mintegy kétszáz tagu monstre-küldöttségben tiszteltetett dr. Pap Géza országgyűlési képviselő előtt Eleméren, hogy az egész község lakosságának nevében őszinte köszönetet mondjon neki azért a fáradságos munkáért, melyet a lakosság érdekében kifejtett akkor, mikor kieszközölte, hogy a pénzügyminiszter a telepéseknek több mint 150 ezer korona illetékösszeget elengedett, illetőleg visszafizetett.

Dr. Pap Gézának ez a sikeres közbenjárása óriási lelkesedést keltett a tordai telepések között, akiknek nevében a tegnapi tisztelgés alkalmával Bezdán József plébános fejezte ki

— Tudom, állította. Csak azt sajnálom, tette hozzá gúnyosan, hogy maga nem tartotta helyénvalónak, hogy maga világosítson fel. Őszintén megvallom, hogy jobban szerettem volna magával szemben beváltani az adott szavamat, mint bárki mással. De maga nagyon is diszkrét volt. Annál rosszabb magának!

Meg voltam semmisülve egy pillanatra, majd félig dühösen, félig még mindig kételkedve fakadtam ki:

— És ezt meri maga nekem mondani! Azt hiszi, hogy távozni engedem?

— Kénytelen lesz vele. De gombolja be már a keztyűmet!

— Megfogtam a kezét és a divány felé huztam őt.

— Bocsánat! Csevegjünk előbb!... Megmondták magának?... De ki? És mit mondtak? Bizonyos benne, hogy az igazat mondták magának, hogy nem éltek vissza a hiszékenységével? A tét elég szép, hogy megérjen egy hazugságot. Nos lássuk, mit tud?

— Mindent! — mondta az asszony egyszerűen.

— A fejemet kezdtem veszteni. Most már nem volt semmi skrupulusom. Semhogy másnak engedjem őt át, kész voltam kiszolgáltatni a férjet, a kedvesét, a kerek világot.

— Legyen! mondtam. De bizonyára vannak bizonyos pontok, részletek, melyeket csakis én

„TORONTÁL” tárcája.

Asszonyfurfang.

— Nagyon szép tőled, hogy kibékítetted Destréet a feleségével.

Hadd el, nem nagy érdemem van benne, sőt inkább nevelés szerepet játszottam ebben a dologban. Elmondom neked az esetet. Sokaig forgolódtam Destréén körül és már-már kétségbe kezdtem esni, hogy nem megyek vele semmire, mikor az asszonyka a fejébe vette, hogy a férje megcsalja őt.

— Oh, mondta nekem egy alkalommal, ha erről meg fogok bizonyosodni, akkor igen, egy percig sem habozom többé.

Képzeld el az izgatottságomat. Nagyon jól ismertem a Destréé viszonyát. Csak egy szót kellett tehát mondanom és a felesége — azt kellett hinnem leginkább — az enyém. Értsd meg, hogy a legparányibb kegyeért képesnek éreztem magamat minden hőstetre, minden áldozatra, még árulásra is. És ezt a szót még sem mondtam ki, nem bírtam rászánni magamat, hogy kimondjam. Elvenni a nejét Destrétől, azt minden skrupulus nélkül meg tudtam volna tenni, de kiszolgáltatni őt és a kedvesét, ez aljas dolognak, besugásnak tünt fel előttem.

Az asszonyka azonban megsejtette az önmagammal való küzdelemet. Megértette velem, hogy nem annyira az izgatja őt, hogy talán megcsalja a férje, mint inkább az óhaj, hogy csakugyan úgy legyen és ő megtorlással élhessen.

Valósággal kintpadra feszített, amidőn remélnem engedte, hogy az enyém lesz, mihelyt felnyitom a számat; majd duzzogott, elmondta, hogy badarság volt tőle számítani rám, mikor pedig tudhatta, hogy a farkasok nem falják fel egymást. Elannyira, hogy távoztam, csak hogy szabaduljak a kísértéstől.

Számítottam a véletlenre. Bizonyos voltam benne, hogy előbb-utóbb rá jön a férje árulására, miután már gyanut fogott; ha eljő ez a pillanat, akkor aztán majd csak a karjaimat kell kitérnem s ölembe hull az érett gyümölcs.

Nos, nemsokára ezután, amint újra meglátogattam az én asszonykám, épen kimenőben találtam.

— Csak egy pillanatot engedhetek magának, mondta, miközben ide nyújtotta a keztyűjét, hogy gomboljam be. Várnak. Találkám van öt órákor.

És amint megütköztem rajta:

— Nem emlékszik az ígéretemre, mondta, hogyha a férjem engemet...

— Hát már tudja? kérdeztem. Megmondták magának?

HÁZIGOMBAIRTÓ- ÉS MÁZOLÓVÁLLALAT NAGYBECSKERÉK.

UJ!

PELIKÁN UDAY G. — Iroda: Écskai-ut 17.

Mázolásra teljesen kész festékek szállítása.

UJ!

HÁZIGOMBA ÉS FALPENÉSZ KIIRTÁSA, ÉPÜLET- ÉS ÁCSFÁK IMPREGNÁLÁSA ZOMÁNCOZÁSOK HÉSZAGMENTE

Speciális anyagaink:

PEF ÉS VITRALIN

mosható fényfestékek
falra, fára, vasra.

GYÉMÁNTFESTÉK

mindennemű fatárgyra.

FALBURKOLATOK ELŐÁLLÍTÁSA

BÁZALTFESTÉK

viharálló és mosható, homlokzatok
és belső helyiségek meszelésére.

ODEKROLEUM

carbolineum helyett.

BESSEMERFESTÉK

rozsdá elleni, viharálló
vasvédő mázolat.

Mikrosol, Pyricit, Padiólakk, Kád-

zománc, Vízirtályfesték stb.

Felhasználás

célja közlendő,

mintamázolat szinkártya

ingyen és bérmentve.

a lakosság osztatlan háláját, hü ragaszkodásukról biztosítván a kerület népszerű országgyűlési képviselőjét.

A tisztelgésről a következő tudósításunk számol be részletesen:

A pénzügyminiszter mint ismeretes, a torontai tordai telepeseknek elengedte a gróf Pejacsevich Péter jogutódaival 1904. évi július havában kötött örök megváltási szerződésből kifolyólag fizetendő 156.012 korona és 94 fillér illetéket és pedig főleg a kerület országgyűlési képviselőjének, dr. Pap Géának a közbenjárására, aki fáradságtalan buzgalommal járt utána annak, hogy a telepések a jogos kérelmének hely adassék.

A tordaiak képviselőjüknél ezt a fáradságos és teljes sikerrel bevezetett nagy munkát úgy hálálták meg, hogy tegnap délelőtt lóháton és hosszu kocsisorban több mint kétszáz tagu monstre-küldöttség dr. Bogner János községyi jegyző és Bezdán József plébános vezetésével tisztelgett dr. Pap Géának.

A küldöttség szónoka Bezdán József volt, aki Pap Géához intézett beszédében hangzott, hogy az igaz, hála és őszinte köszönet hangosan dobog több ezer magyar szívében. Most a hálának szavakban kellően ki nem fejezhető érzéseit igyekszik tolmácsolni. Minden érző szív gondolata, minden élő lélek tekintete szeretettel fordul Nagyságod felé. (Óriási éljenzés és helyeslés.) Az igaz halat kifejezni nemcsak érezni vagyunk képesek.

Miután vázolta a földmegváltás ferasztó nehez munkáját, melyben oroszánrésze volt Pap Géának, akkor — ugymond — kenyeret, most pedig husvéti édes kalácsot hozott a népnek. Az illeték visszaszerzése körüli nehéz munkát elismerve kiemelte, hogy ebben, mivel az érdekeltek már egyszer el voltak utasítva, tisztán az ő nagy tudásának és elvitathatlan tekintélyének köszönhető a fényes eredmény. Megnyitotta a telepések előtt az eddig beszegedett ajtókat s tulus nélkül állíthatja, hogy Torda községye méltón nevezheti őt második megalapítójának.

A legszebb husvéti pirostojás ez Tordának, — ugymond — melynek ellenértékéért csak hálát s örökké tartó csüggedetlen szerető bizalmat adnak zálogul. Torda eljött köszönetet mondani, de nemcsak neki, hanem szeretett édesanyjának is, aki büszke lehet nagynevű fiára. Vegezetül isten áldását kéri Pap Géára és családjára.

A beszédet a telepések szünni nem akaró éljenzése követte, melynek lecsillapultával

Pap Géza a következőkben válaszolt: Meghatottan állok e szép küldöttség előtt. Ez a perc annak a nagy nehéz munkának záróköve, melyet lankadatlan küzdelemmel folytatunk éveken keresztül. Kitér a kezdet-kezdetére, a mikor a telepéseket első folyamodásukkal elutasították. Eltelt sok rágalmat szórtak ránk, okolták — ugymond — mindennel. De ő nem

tudok, csak en leplezhetek le magának. A multkor csupa kimeletről nem akartam beszélni. De most már...

— Késő! jelentette ki az asszonyka!
— Nem. Kerem. Lassuk csak. Tudja e, hogy Duclerc Nellynek hívják a lányt?
Visszhang gyanánt nyugodt hangon ismételte:
— Duclerc Nelly.
— Hogy a Babyloniában játszik?
— Babyloniában, persze. És még csak nem is szép.

— Dehogyan nem!... S őke, nyulánk.
— Igen, a szinpadon kifestve elég jól fest... De mulik az idő, hagyjon, hadd menjek...

Hagyta őt! Erősen feltettem magamban, hogy semmi sem lesz belőle. Dramákról, büntetésekről ábrándoztam; reméltem, hogy hazajön a férj, hogy kigyul a ház, arviz, földrenzés köszönt be. Azt hiszem, hogy ha kezem ügyébe esik, tintával öntöttem volna le a ruháját. S azzal az ürügygel, hogy gombolom, alattomban dühösen szettepni próbáltam a keztyűjét.

És e mellett megeredt a nyelvem, megvallottam össze vissza mindent, amit csak tudtam a Destrée dolgáról, a viszony keletkezését, a énekesnő lakásának a pompás berendezését, a a toilletteket, ékszereket.

Az asszonyka mohón hallgatta és én már titkon örültem, mert az óramutató haladt, sebesen haladt; láttam, hogy lekésik a légyorról, mikor hirtelen az asszonyka felugrik kipirultan, rezkette és dühösen jelenti ki, hogy felkeresi a férjét, megfogja azt a nőt.

— Hogyan! mondtam, mert mindent azonnal kitaláltam. Hát nem tudta?

Valóban így állott a dolog! Nem tudott semmit. Bambán belementem a csapdába. Megszegyenülve lecsillapítottam az asszonykát, de nem tartottam alkalomszerűnek kéri a jutalmat szolgálatomért. Mindössze csak azt eszközöltem ki tőle, hogy akaratlan árulását ne mondja el a férjének.

— Legyen! mondta az én ravasz asszonykám némi gondolkodás után. Érttem az érzületet,

csüggedett. Mindig ez volt alapgondolata: „A rágalmazásban én a vigasztalás, az, hogy hitvány gyümölcsöt nem bántja a darázs”.

Igéreteit beváthatlan választási fogásnak nevezték. Ő azonban sohasem tett oly ígéretet, mit be nem válthatott volna.

Az illetékügyben is csak annyit ígért mindig, amit a törvény s igazság összeegyeztethető lehetősége alapján tetetett.

Munkája jutalmul csak annyit kér, hogy oly őszinteséggel és bizalommal legyenek iránta, mint amily szeretettel öleli ő szívéhez szegény magyarjait. Szerető szívének melegségét vigyék hírül a többi tordaiaknak is.

A földvásárlás nem csupán anyagi előny, hanem nemzet értékkel is bír, azzal, hogy szorgalommal és kitartással tud csupán oly erőre jutni a magyar, hogy minden nemzet előtt becsületet szerezzon magának. Nemcsak azért vagyunk itt, ugymond, hogy éljünk, hanem hogy a magyar névnek becsületet szerezzünk s különösen e nemzetiség lakta vidéken van erre óriási szükség, hogy a nemzetiségek is lássák be a munka nemes gyümölcsét.

Befejezésül szerencsét kíván az egész községynek, mondván, hogy minden felemelt ker munkáján az isten áldása legyen! (Zajos taps és éljenzés.) A jövőben pedig minden rágalmat bátran érző szívünk őszinte érzéseinek kinyilvánításával hársunk el magunkról s ne csüggyünk. Romboljuk le a torzsalkodás otromba bástyáját s éljünk testvéri szeretetben.

A szívhez szóló szép beszédet óriási lelkesedés s szünni nem akaró éljenzés követte. Sokáig tartott, míg a lelkesedés hangjai valahogy lecsillapodtak s a tordaiak egyenkint is köszönetet mondhattak Pap Géának ügyük sikeres megoldásáért.

A tisztelgés után Pap Lilly urhölgy, a kerület országgyűlési képviselőjének szeretelméltó nővére gazdegon megvendégelte a deputáció tagjait, akik őt is lelkes óvációban részesítették.

HIREK.

— **A görög keletiek nagyhete.** A holnapi nappal kezdetüket veszik gör. kel. vallásu szerb polgártársaink nagyheti ájtatosságai, melyeknek sorrendje a következő:

Holnap, nagyesütörtök napján délelőtt 10 órakor ünnepi mise lesz a helybeli gör. kel. templomokban, este 7 órakor vigília s a Krisztus kinszenvedéseiről szóló 12 evangélium felolvasása.

Pénteken: d. e. 11 órakor ájtatosság, d. u. fél 4 órakor Krisztus sirbátétele.

Szombaton: hajnali 2 órakor mise, utána Krisztus temetése, d. u. 1 órakor mise.

Vasárnap reggel 3 órakor feltámadási körmenet, d. e. 9 órakor mise, d. u. 3 órakor vecsernye.

Hétfőn: reggel 5 órakor hajnali mise, fél 10 órakor ünnepi mise, d. u. 3 órakor vecsernye.

mely eleinte visszatartotta magát a teleplezéstől. Nem neheztelék érte, de csak egy feltétel alatt.

— B-s-éjlen! mondtam. Bármilyen legyen is, előre elfogadom.

— Nos, szólt az asszonyka, a feltételom az, hogy meg fog engemet boszulni.

— Magat megboszulni?

— Igen. Azzal, hogy elhódítja ezt a Nellyt a férjemtől. Maga gazdagabb, mint az én férjem és e mellett s. abad ember.

— Az nagy megerőltetésembe fog kerülni, miután én csak magat szeretem.

— Amint akarja. Ezt a módot nyújtottam magának arra, hogy kegyeimbe visszajuthasson. Ezt el kell fogadni, avagy hagyni!

A mosoly, a tekintet, melylyel e szavakat kísérette, megszüntetett nálam minden habozást. Legott munkához láttam s egy hét mulva célt is értem, miről siettem is értesíteni az asszonykát.

— Köszönöm a maga nagy buzgóságát, mondta Destrée, amelynek az lett az eredménye, hogy most türethetien az életem a férjem dühe miatt. Maga ugyancsak furesán mutatja ki irántam való szerelmét.

— De, tiltakoztam, hiszen maga biztatott!

— Én? kérdezte. De ha úgy volna is, miért hallgatott egy feltékeny nő szavára. És aztán valóban eredeti, hogy maga szerelemről beszél nekem, mikor épen azt tudatja velem, hogy belegabalyodott egy színésznöbe.

Mit tehettem e női logikával szemben?

— De, mondtam mégis, maga nagyon jól tudja, hogy én épen nem ragaszkodom Nellyhez. Még ma lerázhatom őt a nyakamról.

— Ez az! kiáltott fel az asszonyka. Ugy-e, hogy a férjem ujja felkarolja! Maga határozottan csak vesztetet akarja. Csak tartsa meg magának azt a nőt, ez még mindig kárpótlás lesz helyettem magának.

Igy fogott ki rajtam az asszonyi fufang. Destrée és a neje kibékültek. A Nelly elhódítása természetesen bezárta előttem a házukat. Ilyen bambák vagyunk mi férfiak! Jean Reibrach.

Kedden: reggel 9 órakor ugy a templomokban, valamint a gör. kel. temető kápolnáiban is miséket tartanak.

— **Rendkívüli városi közgyűlés.** Nagybecskerek város képviselőtestülete szombaton, f. hó 22-ikén délután 3 órakor rendkívüli városi közgyűlést tart, melyen több sürgős megoldást igénylő ügy kerül tárgyalásra.

— **Április 11-ike az iskolákban.** A nagybecskereki tanintézetek növendékei a husvét vakáció miatt ma ünnepeleik meg az 1848-iki magyar törvények szentesítésének évforduló napját. Ez alkalomból ma délelőtt 9 órakor a nagybecskereki róm. kath. plébánia-templomban ünnepi mise volt, melyet Magyary Pál apátplébános celebrált s amelyen részt vettek az összes tanintézetek növendékei.

— **Zsidók husvétja.** Izr. vallásu polgártársaink ma és holnap ünneplik meg husvét utolsó napjait, melyek főünnep számba mennek. Ez alkalomból ma délelőtt és ma este ünnepi istentiszteletek voltak a nagybecskereki izr. templomban, holnap délelőtt fél 10 órakor pedig az istentisztelet keretében megünneplik a halottak emlékezetét, mely alkalomból szokás szerint dr. Klein Mór főrabbi nagyszabásu alkalmi beszédet is mond.

— **Jubiláú ujság.** A Verseczen megjelenő „Délvidék” című hetilap ünnepi szám kiadásával ülte meg negyedszázados jubileumát. Perjessy Lajost, a lap nagyérdemű szerkesztőjét, aki kezdettől fogva szerkesztője a lapnak és hervadhatatlan érdemeket szerzett Versecz város magyarosítása körül, ez alkalomból a Délvidék tollforgatói és Versecz város közéleti kitünőségei rendkívül megleghangu sorokban üdvözölték. Az üdvözlők élén áll Versecz város kitünő fia, Herczeg Ferenc, aki vezércikket írt a jubileumi számba. Kivüle irtak még a lapba Szabolcska Mihály, Daniel Tibor báró főispán, Karátson Lajos honvédelmi államtitkár, Zmejanovics Gábor gör. kel. szerb püspök, dr. Rezucha István verseczi polgármester, Paulovics István kir. táblabíró, Jörgné Draskóczy Ilma, Barát Armin, dr. Brájjer Lajos, Pogány Mihály, Szávay Gyula, Lendvay Miklós stb.

— **A sándorházai szabadságemlék teleplezése.**

Szép ünnepély folyt le husvét hétfőjén Sándorházán. Ekkor leplezték le ünnepiesen azt az emlékoszlopot, amelyet a sándorházai „Március 15-iki egyet” állított föl a község főterén a templom mellett. Az ünnepélyen nagy számu közönség vett részt, köztük dr. Sal Ferenc járási főszolgabíró, Eisel Antal községi jegyző, Reinlein József plébános, továbbá Krausz Mihály jegyző Bogáros, Csik bíró Bocsár, Fernbach dr. ügyvéd Billéd, Spirica Imre tanító, Goschi József dalköri vezető Billéd, Riedler János tanító Billéd, Wolf János tanító Bogáros, Ditrich Ottó lel. ész Bogáros, Auber mann lelkész Billéd, Uitz Péter esperes Billéd, Gerber Hugó dr. Bogáros stb. Délelőtt az oszlopot Reinlein József plébános beszentelte, délután pedig a leplező aktus folyt. Ez ünnepség a Himnusz elénekésével kezdődött, a melyet a billédi dalkör adott elő Goschi József tanító vezetésével. Azután Reinlein József plébános megnyitóját tartotta meg nagy hatással. Az ünnepi beszédet magyarul és németül mondtotta Höckl Jakab tanító. Az egész szabadságharc történetét felölelő lelkesítő beszéde nagy hatást tett a hallgatóságra. Ekkor lehullván a lepel, Schütz Péter községi bíró átvette az emlékoszlopot a község őrizetébe lelkes beszéd kíséretében. Ezt követte a koszorúk letétele. A temesvári 48-as honvédegylet koszorúját Ragyóczy József elnök tette le, utána Holczinger Henrik második bíró a községi koszorút szintén szép beszéd kíséretében tette az oszlop elé. Ezt követték énekek és szavaltások. Szavaltak: Lukasz János, Kovács János, Baranyi Antal és Höckl Etelka. A szép szavaltatok nagy hatást idéztek elő. A Szózat elénekése után véget ért a szép ünnepély.

— **Tavaszi ébredés és pusztulás.** A tavaszi meleg napsugar — mint évezredes tapasztalatok bizonyítják — földünk minden élő szervezetére hihetetlen átalakító hatással van. Minden életműködés megélnkül s új és hatalmas nedv- és vérképződés áll be mindenütt. Amde amily dusan sarjad az élet a meleg napsugarak nyomán, épp olyan veszélyes ezen időszak az emberek egy igen tekintélyes részére. Ilyenkor lépnek fel ugyanis ijesztő mérvben a szivszélhűdés és a különböző helyeken (pl. az agyban, tüdőben, gyomorban, bélben stb.-ben) pusztító vérzések. Ilyenkor törnek ki a szervezetben lappangó különféle betegségek a legnagyobb vehemenciával s ha a szervezet nem elég ellenálló

Színház.

* A medikus. Bródy Sándor ismert munkáját, „A medikus” tegnap mutatta be nálunk a színház. Az egyébként kusza szerkezetű darab részleteiben, egyes alakjainak megrajzolásában megkapó és mélyen járó s pompásan jellemző rajza a fővárosi diákélet nyomorúságainak. Nálunk az előadás egészében nem valami jó volt. Vontatottan s akadozva ment, azonkívül a szereplők oda is bohózati motívumokat vittek, ahol nem kellene. Itt egyben két megszülelni valót is ajánlunk az előadónak. Az egyik az, hogy fegyelmezzék magukat a nevetésben, a másik pedig az, hogy szokjanak le arról, hogy háttal álljanak és üljenek vagy beszéljenek a közönségnek. Egyébként külön-külön az egyes szereplők jók voltak. Így Sz. Rosos Gizella finom jellemzéssel, melegen és színesen játszotta Riza szerepét és Somogyi Károly igazi kabinetalakítást nyújtott a medikus apjával. Jó volt a címszerepben Gózon Béla is. A színház tele volt. Az igazgató urat kérjük, figyelmeztesse a zenekari tagokat, hogy a fölvonások megkezdése után ne sétálgassanak ki. Elég baj már az, ha a közönség egy része nem tud leszokni arról a tapintatlanságról, hogy a darab megkezdése után zavarja jövés-menésével a közönség más részét és az előadást.

* A színházi bizottság ülése. Torontálvármegye színházi bizottsága ma délelőtt fél 12 órakor dr. Vinczehidny Ernő m. főjegyző, aispán helyettes elnöklésével ülést tartott, a melyen jelen voltak: dr. Perisics Zoltán, dr. Kiss János, dr. Pollák Győző, Weisz Izidor, Polgár Károly és dr. Kéler Béla. Az ülésen Polgár Károly igazgató bemutatja a tavaszi évad még hátralevő szakaszának műsorát, amelyet a bizottság tudomásul vett.

TÁVIRATOK

A katonai kérdések.

A bécsi tárgyalások. — A miniszterelnök a királynál. — Ellentétes hírek.

Budapest, április 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) A katonai kérdésekben Bécsben folyó tárgyalásokról bizonyosság még mindig nincs. Ellentétes hírek jönnek Bécsből, amelyek közül az egyik azt mondja, hogy meg van a megegyezés, míg a másik hír az ellenkezőjéről szól. Délután 2 órakor a miniszterelnök kihallgatáson is volt a királynál, de hogy a kihallgatás a megegyezés bejelentésére, vagy a király döntésének a kikérésére vonatkozik-e, azt ebben a pillanatban még nem lehet tudni. A legközelebbi napok azonban minden esetre meghozzák a végleges eredményt.

Budapest, április 19. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, ma délelőtt ismét

folytak a tárgyalások.

Egyrészt a magyar Házban a magyar miniszterek K h u e n-H é d e r v á r y gróf, H a z a y S a m u és L u k á c s L á s z l ó tanácskoztak hosszasan, másrészt fél 11 órakor K h u e n-H é d e r v á r y K á r o l y gróf miniszterelnök az osztrák miniszterelnöki palotába hajtatott, ahol B i e n e r t h báró miniszterelnökkel tanácskozott.

A tanácskozások eredménye

dolgában ellentétes hírek jönnek Bécsből. Az egyik jelentés azt mondja, hogy a két miniszterelnök között kész a megegyezés s a véderő-javaslatok minden részletére megtörtént a megállapodás. A magyar kormány május elején betereszti a véderő-javaslatokat a képviselőházban. A megegyezés részletei azonban egyelőre nem kerülnek nyilvánosságra, nehogy az osztrák kormány helyzetét a mostani választási kampagnak megnehezítsék.

A másik bécsi jelentés azt mondja, hogy a teljes megegyezés ebben a pillan-

atban még nincsen, csupán a véderő-reform dolgában kész a megegyezés, míg a perrendtartás nyelvi rendelkezéseire vonatkozólag még folynak a tárgyalások és B i e n e r t h miniszterelnök ragaszkodik ahhoz az állásponthoz, hogy a magyarul és németül nem tudó vádlott tolmács utján hallgattassék ki, de az eljárás nyelve német legyen.

Délben két órakor

a miniszterelnök a királyhoz ment kihallgatásra.

A kihallgatás körülbelül egy óra hosszát tartott, részletei azonban még nem ismeretesek. Hír szerint K h u e n-H é d e r v á r y K á r o l y gróf miniszterelnök este visszautazik Budapestre.

A kereskedelmi miniszter állapota.

Budapest, április 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter állapota annyira javult, hogy a hét végén már a hivatalba mehet.

Uj udvari tanácsos.

Budapest, április 19. (A „Torontál” ered. távirata.) A király Felletár Emil országos fővegyésznek az udvari tanácsosi méltóságot adományozta.

Leégett fűrésztelep.

Budapest, április 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Kovásznáról jelentik, a gróf Mikes-féle részvénytársaság zahojai fűrésztelepe az éjjel teljesen leégett.

A mexicói elnök lemondása.

Budapest, április 19. (A „Torontál” eredeti távirata.) Washingtoni távirat szerint Diaz mexicói elnök kijelentette, hogy lemond az elnöki méltóságról.

Tőzsde.

Budapest, április 19. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra)	24.75
Buza (májusra)	25.62
Buza (októberre)	22.56
Rozs (áprilisra)	—
Zab (áprilisra)	21.74
Tengeri (májusra)	12.58

Közgazdaság.

A törökbecsei Urbán-uradalom parcellázása.

— 1500 hold eladó. —

Nagybecskerek, április 19.

Urbán Iván aradi főispán és neje most eladják törökbecsei 1506 kat. hold területű birtokukat parcellákban s a földmivelési miniszter elvállalta a parcellázás közvetítését, valamint az azzal járó műszaki és jogi munkákat.

A földmivelési miniszter ennek folytán közli, hogy akik venni szándékoznak, kötelesek a becsár 10%-át a bácsföldvári hitelszövetkezetnél letenni. A jegyzés a letéti elismervény felmutatása mellett a földmivelési miniszterium csurogi parcellázó kirendeltségénél történik.

A vételre jelentkező köteles a jegyzés alkalmával két tanu előtt a vételi ajánlatot is aláírni.

A jegyzés sorrendje a következő:

1. Április 24-én jegyezhetnek azok, akik a holt Tisza medrét és partját a halászati joggal együtt megvenni kívánják.

2. Április 25-étől május 1-ig bezárólag jegyezhetnek azok, akik 5 kataszteri holdnál kisebb területet akarnak vásárolni.

3. Május 2-án és 3-án bezárólag jegyezhetnek azok, akik 5-től 20 kat. holdig terjedő területet akarnak vásárolni.

4. Május 4-én, 5-én, 6-án a jegyzés minden korlátozás nélkül történhetik.

Egyenlő körülmények között azok, akik a parcellázás közvetítését kérték, más vevőkkel szemben elsőszéggel bírnak.

A m. kir. földmivelésügyi miniszterium fenntartja magának a jogot, hogy vitás esetekben a jelentkezők között az eladó meghallgatásával szabadon válasszon.

A jegyzés módzataira nézve kikötötték, hogy mindazok, akik 5 kataszteri holdnál kisebb terü-

képes, e támadások folytán okvetlen elpusztul. E nagyfontosságú kérdéseket tárgyalja egy nemrég megjelent népszerűen megírt orvosi könyv, melynek címe: „A vérgyógyítás és eredményei”. Szerzője dr. Kovács Izsó fővárosi orvos, akinél az díszes vászonkötésben 2 koronáért kapható. Aki egészségét meg akarja őrizni, avagy azt visszaszerezni, okvetlenül vegye meg ezen könyvet. Ha pedig szükségét érezné orvosi beavatkozásnak, el ne mulassza e nagybíró orvos tanácsát kikérni és kipróbált gyógymódját — amely görvélykór, köszvény, asztma, súlyos sziv-, gyomor-, máj-, vese- és mindennemű idegbajokban, valamint agy- és gerincbántalmak eseteiben tartós és gyökeres gyógyulást hoz — igénybe venni. Dr. Kovács rendelőintézete Budapest, V. ker. Váci-körút 18. sz. a. van.

— **A Lloyd-társulat közgyűlése.** A nagybecskereki Lloyd-társulat április hó 30-án d. e. 11 órakor tartja idei rendes évi közgyűlését saját helyiségében. A közgyűlés tárgysorozata a következő:

1. Két hitelesítő tag és 3 tagu szavazatszedő-bizottság megjelölése.

2. A választmány évi jelentése, zárszámadások, mérleg előterjesztése és a felmentvény megadása.

3. Az 1911—1912. évi költségvetés bemutatása.

4. Elnök, I. és II. alelnökök, jogügyi és kereskedelmi titkár, pénztárnok, ellenőr, 24 rendes és 6 választmányi póttag választása 5 évre. 5. Számvizsgáló-bizottság választása 5 évre. 6. Esetleges indítványok.

— **Köszönet.** A nagybecskereki takarékpénztár 25 koronát adományozott a filharmóniai egyesületnek, amelyért hálás köszönetet mond az egylet elnöksége.

— **Talált cigarettá-tárca.** Egy masszív ezüst, S. S. monogrammal és felette öt águ koronával ellátott, rozsdá-barna emailrozással szecessziósan díszített cigarettá-tárca találtatott, belül 1908. III/17. véséssel. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrkapitányságnál.

— **Nagy tűz Románpetrén.** Mint románpetrei tudósítónk telefonon jelenti, ott ma délben nagy tűzvész pusztított, amelyet még a késő délutáni órákban se tudtak még teljesen eloltani. A tűz déli fél 1 órakor keletkezett Musta Trifun udvarán, ahol egy szalmakazal gyígladt. A nagy szélben a szikrák s égő szalmacsóvák udvarról udvarra röppöltek s csakhamar a szomszédos udvarokban felhalmozott takarmány is mind lángokban állott. Délután fél 3 órakor már harminc udvarban pusztított a tűz. A tűzoltóság, valamint a lakosság is minden erejét megfeszítve dolgozott a tűz továbbterjedésének a megakadályozásán, azonban minden igyekezet hiábavalónak bizonyult s a románpetreiek kénytelenek voltak a környékbeli tűzoltóságot is segítségül hívni. A nagy mennyiségű takarmánnyal együtt néhány kisebb ház is leégett, a többi lakóházakat azonban sikerült megóvni a pusztító lángok elől. A jelentés szerint Mustaék házában vasalás volt s az izzó szénét kiöntötték az udvarra, amelyet azután a szél a szalmakazalhoz fújt s állítólag ebből a vigyázatlanságból keletkezett azután a veszedelem.

— **Elveszett aranyóra.** Tegnap, fojzó hó 18-án a Korona-utcában elveszett egy dupla-fedejű, lapos, „T. E.” monogramos férfi aranyóra. Kéretik a becsületes megtaláló, hogy lapunk kiadóhivatalában az órát átadni legyen szives, hol illő jutalomban részesül.

— **A hálósobák réme,** a poloskák kiirtása eddig a lehetetlen dolgok közé tartozott. Mióta azonban a Löcherer Cimexinnel történtek próbák, beigazolódt, hogy Cimexin nemcsak az élő poloskát pusztítja el nyomban, de a Cimexin hatása folytán a peték rögtön kiszáradnak és többé ki nem kelnek. A Cimexin mindenütt használható, szövetet, butort, falat, vagy festést nem piszkít; nyomot vagy foltot nem hagy, mely ellen egyedüli biztos szer. Kapható: Kollárich gyógyszerárában Nagybecskereken és a készítőnél: **Löcherer gyógyszerésznél Bártfán**

249x40.17

Tájékoztató.

Április 22. Rendkívüli városi közgyűlés.
 Április 23. A nő-egylet közgyűlése.
 Április 30. A Lloyd-társulat közgyűlése.
 Május 12. Megyei állandó választmány ülése.
 Május 14. Számonkérő tisztizék.
 Május 15. Tavaszi rendes közgyűlés.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 4/6 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5 órától 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7 óráig nyitva van.

letet akarnak vásárolni, a vett földet legfeljebb két darabban kaphatják meg.

A földek becsárba bele van véve a birtokhoz tartozó komp, a területen álló összes épületek és fák értéke, a faiskolában levő skáccsemeték és gyümölcsfa-oltványok kivételével az épületek és a fák értéke az összes vevők között, a vett területek vételára arányában fog felosztatni. Akinek parcelláján tehát az épület vagy fa van, az az épületre, vagy fára igényt nem tarthat, hanem csak az épület vagy fa értékének reá eső hányadára.

A kihasított utak értéke a becsárban bennfoglaltatik.

Amennyiben a holt Tisza medre és partja a halászati joggal együtt április 24-én külön el nem adatnék a szóban forgó meder és part a halászati joggal együtt az összes vevők közös tulajdonát fogja képezni és abban minden vevő az általa jegyzett terület vételára arányában részesedik. Ezen esetben a jegyzés előtt annak a becsárnak 10%-át kell a bacsföldvári hitelszövetkezethoz letenni és arról az elismervényt a jegyzésnél felmutatni, amelyben a holt Tisza medrének és partjának a halászati joggal együtt való részértéke is bennfoglaltatik.

A parcellák vevői részére hajlandó az Országos Központi Hitelszövetkezet a Kisbirtokosok Országos Fő dhtelintézetével társulva 50 (ötven) évre félévenként utólag fizetendő 5-70% os évi annuitás mellett 1% árfolyamkülönbözet figyelembevételével folyósítandó, 20 éven belül 2% stornódíjjal visszafizethető törlesztéses jelzálogos kölcsönököt a becsárnak mintegy 75%-a erejéig nyújtani. A jegyzés alkalmával határozatban a bacsföldvári hitelszövetkezethoz letett 10%-on felül a vevő által sajátjából még fedezendő mintegy 15% os vételári részletet az adásvételi szerződés aláírásakor, de legkésőbb f. év szeptember 20 ig kell a vevőnek befizetnie.

A vételre ajánlkozók — ha a jegyzett területek utáni kötelezettségek teljesítettnek — 1911. évi október 1-én lépnek birtokba, kivéve az épületek helyet és a faiskolák területeit, melyek csak a lebontás, illetve a csemeték kiszedése után, de legkésőbb 1912. évi április 1-éig mennek át a vevők birtokába.

A venni szándékozók a vételre vonatkozólag bővebb felvilágosítást a földművelési miniszterium Csurogi kirendeltségénél nyerhetnek.

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Nyílttér.

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen kedves halottunknak elhunytá alkalmával nagy fájdalmainkat részvétükkel enyhíteni szivesek voltak, ezuton fogadják őszinte köszönetünket.

Nagybecskerek, 1911. évi április 17.

Üzv. Chernolatecz Ferencné,
és családja.

435-1.1

Cipész- üzleteladó

családi ügyek miatt

Bővebbet a kiadóban.

434-1.1

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Ervényes 1910. október 1-től.

Erkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 28 p.
Pancsováról: délután 5 óra 15 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5-16 óra
Szegedről: (motorkocs) d. e. 10 óra 21 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.
Szécsányból: este 8 óra 40 perckor.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zsombolyáról, Verseczről, Alibánárról és Temesvárról: este 8 óra 15 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon regge 6 óra 30 perc.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zsombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p. délután 4 óra 10 perc, este 9 óra 34 perc.
Szécsányból: este 8 óra 29 perckor.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 15 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 48 p.
Szegedre: (motorkocs) délután 1 óra 20 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 8 óra 7 p.
Zsombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 15 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibánárra reggel 8 óra 33 perc.
Zsombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 2 óra 26 p. délelőtt 11 óra 55 p., délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 33 perc.
Szécsányra: reggel 6 óra 31 perckor.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zsombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 1 óra 50 perckor.
Zsombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.
Szécsány—Versecz: minden csütörtök és vasárnapon regge 5 óra 30 perckor.

Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontál”
politikai napilap kiadóhivatala, mely lap a legjobb, legolvasottabb napilap Torontálvármegyében.

Torontáli
cipőkben nagy
választék.

Torontáli
cipőkben nagy
választék.

Benó Testvérek ezelőtt Kokits A. F.

divat-, rövid- játék- és cipőkereskedés Nagybecskerek.

Labdák, parfümök, harisnyák, ingek, női ruhadiszek, ibolyák és más kalapvirágok, kötött átmeneti kabátok leánykáknak és felnőtteknek.

Postai megrendeléseket a levél kézhez vétele után rögtön és pontosan elintézzük. — Meg nem felelő árú szivesen visszavéteknék.

Külön cipőosztály:

Női R chevro félcipő	K. 6-70
Női R chevro magas fűzős	K. 7-80
Férfi erős strapa cipő	K. 7-50
Férfi R chevro és R box magas	K. 9-—
Tornacipők fiuknak	K. 3-—

Barna cipőkben szép választék.

Telefon 201. Telefon 201.

6-97.88

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.